

Rabia YILMAZ

**TÜRK HUKUKU BAKIMINDAN
VERGİ İDARESİNİN İŞLEM VE
UYGULAMALARINA OLAN
GÜVENİN KORUNMASI İLKESİ**

onikilevha
KURUMSAL YAYINLAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
1. Güven Kavramı, Önemi ve Amacı	1
2. Vergi İdaresinin İşlem ve Uygulamaları	3
3. Konunun Takdimi ve Sınırlandırılması.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM GÜVENİN KORUNMASI İLKESİNİN GELİŞİM SÜRECİ, HUKUKİ TEMELLERİ VE AMAÇLARI

1. GÜVENİN KORUNMASI İLKESİNİN GELİŞİM SÜRECİ	15
1.1. İlkenin Gelişiminde Özel Hukukun Yol Gösterici Etkisi	15
1.2. İlkenin Karşılaştırmalı Hukuktaki Gelişim Süreci	20
1.2.1. Alman Hukuk Sistemi Kapsamında	20
1.2.2. İsviçre Hukuk Sistemi Kapsamında	24
1.2.3. İngiliz Hukuk Sistemi Kapsamında	28
1.2.4. Avrupa Birliği Hukuk Sistemi Kapsamında.....	31
2. GÜVENİN KORUNMASI İLKESİNİN HUKUKİ TEMELLERİ	36

2.1. Hukuk Devleti İlkesi Kapsamında Güvenin Korunması	36
2.1.1. Hukuki Güvenlik İlkesinin Alt İlkesi Olarak	36
2.1.1.1. Genel Olarak.....	36
2.1.1.2. Güvenin Korunması İlkesinin Hukuki Güvenlik İlkesinden Ayırt Edilmesi	42
2.1.1.3. Hukuki Güvenlik İlkesinin Bazı Alt İlkeleriyle Güvenin Korunması İlkesi Arasındaki İlişki.....	46
2.1.1.4. Güvenin Korunması ve Dürüstlük Kuralı Arasındaki İlişki	57
2.1.1.4.1. Güvenin Korunması Düşüncesinin Dayanak Noktası Olarak Dürüstlük Kuralı	57
2.1.1.4.1.1. Genel Olarak	57
2.1.1.4.1.2. Çelişkili Davranma Yasağı (Venire Contra Factum Proprium).....	61
2.1.2. Temel Hak ve Özgürlükler Kapsamında Güvenin Korunması	70
2.1.2.1. Mülkiyet Hakkı (AY md.35)	70
2.1.2.1.1. Genel Olarak.....	70
2.1.2.1.2. Mülkiyet Hakkı İhlali ve Güvenin Korunması.....	73
2.1.2.2. Planlama ve Karar Verme Özgürlüğü (Tasarruf Özgürlüğü AY md.17/I)	76
2.1.2.3. Hukuki Dinlenilme Hakkı (AY md.36).....	83
2.2. Demokrasi İlkesi Kapsamında Güvenin Korunması.....	85
2.2.1. Genel Olarak	85
2.2.2. Güvenin Korunması ile İyi İdare İlkesi Arasındaki İlişki.	88
3. GÜVENİN KORUNMASI İLKESİNİN AMAÇLARI	93
3.1. Eşitliği Sağlama	93
3.2. Vergi İdaresinin İşlem ve Uygulamalarına Bağlı Olmasını Sağlama.....	98
3.3. Kanun Uygulamasının Geriye Dönük Olarak Daha Katı Hale Getirilmesini Önlemek.....	101

İKİNCİ BÖLÜM

GÜVENİN KORUNMASI İLKESİNİN UYGULANABİLİRLİK KOŞULLARI

1. Vergi İdaresi ile Vergi Ödevlisi Arasında Güven Temelinin Oluşması..... 105
 - 1.1. Güven Unsuru ve İdarenin Bağlanma İradesi 105
 - 1.1.1. Genel Olarak 105
 - 1.1.2. Güven Unsurunda Etkili Olan Kriterlerin Değerlendirilmesi111
 - 1.1.2.1. Yazılılık111
 - 1.1.2.2. Yetki 115
 - 1.2. Vergi Ödevlisinin İdari İşlem veya Uygulamalara Güvenmesi 118
 - 1.2.1. Güven Oluşumu.....118
 - 1.2.2. İyiniyet Unsurunun Değerlendirilmesi 123
 - 1.3. Vergi Ödevlisinin Güvene Dayanarak Somut Tasarruflarda Bulunması (Güvenin İşletilmesi) 131
2. Güvenin İşletilmesi Neticesinde Bir Zararın Doğması..... 132
3. Korunması Gereken Kamu Yararı Kriterinin Değerlendirilmesi.... 134

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VERGİ İDARESİNİN GÜVEN OLUŞTURAN İŞLEM VE UYGULAMALARININ İLKE KAPSAMINDA SOMUTLAŞTIRILMASI

1. Vergi İdaresi İşlem ve Uygulamalarının Genel Çerçevesi 137
2. Vergi İdaresinin İşlemleri ve Güvenin Korunması İlkesi 138
 - 2.1. Genel Düzenleyici İşlemler Bakımından 138
 - 2.2. Bireysel İşlemler Bakımından 147
 - 2.2.1. Genel Olarak 147

2.2.2. Özelgeler	150
2.2.2.1. Türk Hukuk Sistemi'ndeki Özelgelerin Güvenin Korunması İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi. 150	
2.2.2.1.1. Özelgelerin Hukuki Niteliği.....	150
2.2.2.1.2. Özelgeler ve Güvenin Korunması İlkesi.....	155
2.2.2.2. Alman Hukuk Sistemi'ndeki "Taahhüt" ün Güvenin Korunması İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi.....	171
2.2.3. Uzlaşma.....	176
2.2.3.1. Türk Hukuk Sistemi'ndeki Uzlaşmanın Güvenin Korunması İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi.....	176
2.2.3.1.1. Uzlaşmanın Hukuki Niteliği	176
2.2.3.1.2. Uzlaşma ve Güvenin Korunması İlkesi	180
2.2.3.2. Alman Hukuk Sistemi'ndeki Uzlaşma Müessesinin Güvenin Korunması İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi	187
2.2.4. Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları	195
2.2.4.1. Peşin Fiyatlandırma Anlaşmalarının Hukuki Niteliği	195
2.2.4.2. Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları ve Güvenin Korunması İlkesi	197
3. Vergi İdaresinin Uygulamaları ve Güvenin Korunması İlkesi.....	202
3.1. Vergi İdaresinin Uygulamalarının Hukuki Niteliği.....	202
3.2. Uzun Süreli Yasal Yorum ve Güvenin Korunması İlkesi	204
SONUÇ	217
KAYNAKÇA	227